

Національний університет
водного господарства
та природокористування

Національний університет
водного господарства
та природокористування

Міністерство освіти і науки України
Національний університет водного господарства та
природокористування
Кафедра економіки підприємства

06-01-54

МЕТОДИЧНІ ВКАЗІВКИ

до виконання самостійної роботи з дисципліни

«Основи економіки будівництва»

для студентів за напрямом підготовки

6. 060102 «Архітектура»

денної форми навчання

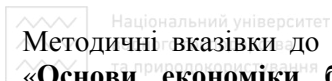
Національний університет
водного господарства
та природокористування

Національний університет
водного господарства
та природокористування

Рекомендовано до друку
методичною комісією за
напрямом підготовки
6.060102 «Архітектура»
Протокол № 6 від 28.03.14р.

Рівне – 2014

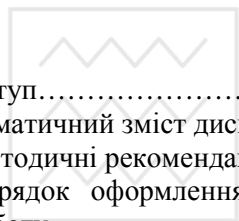

Методичні вказівки до виконання самостійної роботи з дисципліни «**Основи економіки будівництва**» для студентів за напрямом підготовки 6.060102 «Архітектура» денної форми навчання / Ю.В. Красовська – Рівне: НУВГП, 2014. - 22 с.

Упорядники: Красовська Ю.В., к.е.н., доцент кафедри економіки підприємства

Відповідальний за випуск: Кушнір Н.Б., к.е.н., проф., завідувач кафедри економіки підприємства

ЗМІСТ

Вступ.....	3
Тематичний зміст дисципліни.....	4
Методичні рекомендації до виконання самостійної роботи..	14
Порядок оформлення та подання звіту про самостійну роботу.....	16
Рекомендована література.....	17
Додаток.....	20

Національний університет водного господарства та природокористування

© Ю.В. Красовська, 2014
© НУВГП, 2014

**КОШТОРИС № _____
НА ВИКОНАННЯ РОБІТ**

(найменування об'єкта будівництва, стадії проектування, виду проектних або вишукувальних робіт)

Чергове число	Найменування посад виконавців (виробничий персонал)	Кіль- кість осіб	Витрати праці, люд.-місяців або люд.-днів	Заробітна плата виконавця, грн.	
				за 1 міс. (день)	всього
1	2	3	4	5	6
1					
2					
...					
Разом основна заробітна плата					
Додаткова заробітна плата (відпустка)					

- Основна та додаткова заробітна плата виробничого персоналу, грн. _____
 - Відрахування на загальнообов'язкове державне та соціальне страхування, грн. _____
 - Матеріальні витрати, грн. _____
 - Інші прямі витрати, грн. _____
 - Відрадженьня виробничого персоналу, грн. _____
 - Витрати на роботи, що виконуються сторонніми організаціями (кошторис №), в тому числі за цивільно-правовими договорами, грн. _____
 - Загальновиробничі витрати, грн. _____
 - Всього собівартість робіт (ряд.1 – ряд.7), грн. _____
 - Прибуток, грн. _____
 - Адміністративні витрати, грн. _____
 - Податки, збори, обов'язкові платежі (крім ПДВ), встановлені чинним законодавством і не враховані складовими зазначеної вартості, грн. _____
 - Всього (ряд.8 – ряд.11), грн. _____
 - ПДВ, грн. _____
- Вартість роботи** (ряд.12 +ряд.13), грн. _____

(сума прописом)

Керівник проектної організації _____

(підпис)

(прізвище)

Головний архітектор проекту
(Головний інженер проекту)

(підпис)

(прізвище)

Кошторис склав _____

(підпис)

(прізвище)

М.П.

«___» _____20__р.

Навчальна дисципліна «Основи економіки будівництва» є нормативною дисципліною з циклу професійної підготовки бакалавра за напрямом підготовки «Архітектура». Вивчення її має сприяти формуванню у майбутніх фахівців достатньої економічної підготовки, яка дозволить підвищити рівень їх конкурентоспроможності на ринку праці.

Мета навчальної дисципліни: формування у студентів системних знань щодо основ організації, матеріально-технічного, кадрового та фінансового забезпечення процесу проектування та будівельного виробництва.

Предметом вивчення дисципліни є форми прояву загальних економічних законів у будівельній галузі та способи їх використання з метою підвищення ефективності діяльності проектних організацій.

Завдання навчальної дисципліни:

- засвоєння основних економічних категорій, які описують господарську діяльність проектної організації;
- формування здібностей щодо аналізу економічної ефективності варіантів проектних рішень для обґрунтування вибору з альтернативних варіантів;
- оволодіння навичками обчислення техніко-економічних показників діяльності проектних організацій з метою проведення узагальнюючої оцінки результатів їх діяльності.

По завершенні вивчення дисципліни студенти повинні

знати:

- основні економічні закономірності розвитку будівельної галузі в ринкових умовах;
- склад ресурсного забезпечення процесу проектування та будівельного виробництва, а також шляхи підвищення ефективності використання ресурсів;
- основи процесу фінансування проектних та будівельних робіт;
- методи оцінки ефективності варіантів проектних рішень

вміти:

- складати кошториси на виконання проектно-вишукувальних робіт;
- формувати кошторисну документацію на будівництво об'єкту;

- проводити розрахунки економічної ефективності проектного рішення з метою вибору оптимального варіанту;
- давати рекомендації щодо шляхів зниження вартості проекту.

Представлені методичні рекомендації орієнтують студентів у структурі навчальної дисципліни «Основи економіки будівництва», містять тематичний зміст та тренінгові тестові запитання за кожною темою, а також перелік питань для поглибленого самостійного вивчення.

ТЕМАТИЧНИЙ ЗМІСТ ДИСЦИПЛІНИ

Змістовий модуль 1

Економіка будівельної справи

ТЕМА 1: Процес будівельного виробництва: його мета, учасники та етапи

Поняття про будівництво як галузь матеріального виробництва. Роль проектно-організаційної структури в створенні будівельної продукції в умовах ринку. Поняття про інвестиції і інвестиційну діяльність, етапи її здійснення. Базові принципи інвестування та їх втілення в процесі проектування та будівництва.

Тестові завдання до перевірки знань за темою

- До первинних будівельних організацій відносять:
 - будівельні та монтажні управління, пересувні механізовані колони тощо;
 - територіальні та міські трести;
 - домобудівельні та сільські будівельні комбінати.
- До комплексних будівельних організацій відносять:
 - будівельні та монтажні управління, пересувні механізовані колони тощо;
 - територіальні та міські трести;
 - домобудівельні та сільські будівельні комбінати.
- Інвестор – це:
 - суб'єкт інвестиційної діяльності, який приймає рішення про вкладення власних і позичкових майнових та інтелектуальних цінностей в будівництво об'єкта;

КОШТОРИС № _____ НА ПРОЕКТНІ (ВИШУКУВАЛЬНІ) РОБОТИ

(найменування об'єкта будівництва, стадії проектування,

виду проектних або вишукувальних робіт)

Найменування проектно- (вишукувальної) організації _____

Чергове число	Характеристика об'єкта будівництва або виду робіт	Назва документа обґрунтування та №№ частин, глав, таблиць, пунктів	Розрахунок вартості	Вартість, грн..
1	2	3	4	5
1				
2				
3				
...				
Разом				
ПДВ				
Всього з урахуванням ПДВ				

Всього за кошторисом _____

(сума прописом)

Керівник проектно-організаційної _____

(підпис)

(прізвище)

Головний архітектор проекту
(Головний інженер проекту) _____

(підпис)

(прізвище)

Кошторис склав _____

(підпис)

(прізвище)

М.П.

«___» _____ 20__ р.

ЗВЕДЕНИЙ КОШТОРИС №___
НА ПРОЕКТНІ І ВИШУКУВАЛЬНІ РОБОТИ

(найменування об'єкта будівництва)

Найменування проектної та вишукувальної організації _____

Чергове число	Стадія проекування і перелік виконуваних робіт	Найменування об'єкта будівництва або виду робіт	№№ кошторисів	Повна вартість робіт, тис. грн.		
				вишуку- вальних	проект- них	всього
1	2	3	4	5	6	7
1						
2						
3						
...						
Разом						
ПДВ						
Всього з урахуванням ПДВ						

Всього за зведеним кошторисом _____

(сума прописом)

Керівник проектної організації _____

(підпис)

(прізвище)

Головний архітектор проекту
(Головний інженер проекту) _____

(підпис)

(прізвище)

Кошторис склав _____

(підпис)

(прізвище)

М.П.

«___» _____ 20__р.

б) юридична або фізична особа, яка прийняла на себе функції організації та управління фінансовим проектом будівництва об'єкта;
в) фірма, що здійснює за договором підряду зведення об'єкта.

4. Яке із визначень відповідає характеристиці реальних інвестицій?

а) довгострокові вкладення капіталу у підприємницьку діяльність з метою одержання певного доходу;

б) наявний капітал для придбання (купівлі) акцій, облігацій та інших цінних паперів, що випускаються підприємствами або державою;

в) капітал, вкладений у різні сфери народного господарства з метою оновлення існуючих і створення нових капітальних благ, а також одержання більшого прибутку.

5. Замовник – це:

а) суб'єкт інвестиційної діяльності, який приймає рішення про вкладення власних і позичкових майнових та інтелектуальних цінностей у будівництво об'єкта;

б) юридична або фізична особа, яка прийняла на себе функції організації та управління фінансовим проектом будівництва об'єкта;
в) фірма, що здійснює за договором підряду зведення об'єкта.

ТЕМА 2: Визначення кошторисної вартості проектно-вишукувальних робіт та встановлення джерел їх фінансування

Поняття про витрати проектної організації, собівартість і кошторисна вартість проектних робіт. Основні принципи складання кошторису на виконання проектних робіт. Характеристика основних методів розрахунку кошторису на проектування. Порядок визначення кошторисної вартості проектних робіт. Види кошторисної документації при визначенні вартості проектно-вишукувальних робіт (додатки).

Фінансова система України та основні джерела фінансування капітальних вкладень. Фінансовий план будівельної організації. Форми грошових розрахунків: готівкова і безготівкова. Порядок розрахунків за виконані роботи. Кредити і їх роль у фінансуванні проектування та будівництва об'єктів. Види кредитів і принципи їх надання.

Тестові завдання до перевірки знань за темою

1. Що з наведеного нижче відноситься до джерел фінансування проектних робіт?

- а) власні фінансові ресурси і внутрішньогосподарські резерви;
- б) запозичені фінансові кошти; залучені фінансові кошти, отримані від продажу акцій, паїв трудового колективу;
- в) грошові кошти, централізовані об'єднаннями підприємств;
- г) засоби позабюджетних фондів та кошти державного бюджету; кошти іноземних інвесторів;
- д) все вищезазначене відноситься до джерел фінансування капітальних вкладень.

2. До централізованих джерел фінансових ресурсів відносяться:

- а) кошти благодійних фондів, кошти державних позабюджетних фондів, кошти державного та місцевих бюджетів;
- б) амортизаційні відрахування, кошти від продажу власного майна, кошти від здачі власного майна в оренду;
- в) страхові відшкодування, довгострокові кредити комерційних банків, кошти від емісії та реалізації цінних паперів.

3. До децентралізованих власних джерел фінансових ресурсів відносяться:

- а) кошти благодійних фондів, кошти державних позабюджетних фондів, кошти державного та місцевих бюджетів;
- б) амортизаційні відрахування, кошти від продажу власного майна, кошти від здачі власного майна в оренду;
- в) страхові відшкодування, довгострокові кредити комерційних банків, кошти від емісії та реалізації цінних паперів.

4. Групування витрат за економічними елементами передбачає розподіл їх на:

- а) витрати на оплату праці, матеріальні витрати, витрати на соціальне страхування, амортизацію та інші витрати;
- б) прямі витрати, загальновиробничі витрати, адміністративні витрати та витрати на збут;
- в) витрати на виконання будівельно-монтажних робіт, витрати на устаткування, меблі та інвентар, інші витрати.

19. Круш П.В., Подвігіна В.І., Сердюк Б.М., ін. Економіка підприємства: Навч. посіб./За заг. ред. П.В.Круша. - Київ: Ельга-Н. КНТ, 2007. - 780с.

20. Кулішов В.В. Економіка підприємства: теорія і практика: Навчальний посібник - Львів: Магнолія плюс, 2006. - 208с.

21. Мельник В.М. Основи економічного аналізу. - М.: Навчальний посібник. - К.: Кондор, 2003. - 216 с.

22. Мельник Л.Г., Карінцева О.І., Ілляшенко С.М., Мішенін Є.В., Балацький О.Ф., Божкова В.В. Економіка підприємства: Підручник/За заг. ред. д. е. н., проф. Л.Г. Мельника. - Суми: Університетська книга, 2004. - 648с.

23. Податковий кодекс України/ Відомості Верховної Ради України (ВВР), 2011, N 13-14, N 15-16, N 17, ст.112

24. Порядок визначення вартості будівництва, яке здійснюється на території України. – К.: Держбуд України, 1997. – 387 с.

25. Правила визначення вартості будівництва (ДБН Д.1.1-1-2000), затверджені наказом Державного комітету будівництва, архітектури і житлової політики України від 27.08.2000 р. № 174.

26. Правила визначення вартості будівництва // Збірник офіційних документів та роз'яснень “Ціноутворення в будівництві” . – 2002. – №5. – 235 с.

27. Реформування ціноутворення та взаємовідносини у будівництві. – К.: НВФ “Інпроект”, 2000. – С.432.

3. Черчик Л.М., Іванченко А.М. Економіка будівництва: Навч. посібник. - Рівне:НУВГП, 2010. - 201с.

Допоміжна

4. Ареф'єва О.В., Сахасєв В.Г., Ареф'єв О.В., др. Економіка підприємства: Навч. посібник. - Київ: Європ. ун-т, 2003. - 237с.

5. Андрієнко С. Ціноутворення в будівництві // Дебет-Кредит. - 2003. №44.

6. Бойчик І. М., Харів М. С., Хопчан М. І., Піча Ю. В. Економіка підприємства: Навчальний посібник для студентів вищих закладів освіти I-IV рівнів акредитації. - 2-е вид., виправ. і доп.-Київ-Львів: «Каравела-Новий Світ -2000», 2002. - 298с.

7. Бондар Н. М. Економіка підприємства: Навч. посіб.- Київ: А.С.К., 2004. - 400с.

8. Гетьман О.О., Шаповал В.М. Економіка підприємства: Навч. посіб.-Київ: ЦНЛ, 2006. - 488с.

9. Гордійчук А.С. Економіка підприємства: Навч. посібник/А.С. Гордійчук, О. А. Стахів. - Рівне: РДТУ, 2000. - 247 с.

10. Горфинкель В.Я. и др. Экономика предприятия: Учебник для вузов. – М.: ЮНИТИ, 2000. – 742 с.

11. Господарський кодекс України/ Відомості Верховної Ради України (ВВР), 2003, N 18, N 19-20, N 21-22, ст.144

12. Економіка підприємства: Підручник/ За заг. ред. С.Ф. Покропивного. - 2-е вид., перероб. та доп.-Київ: КНЕУ, 2001. - 528с.

13. Економіка підприємства. Збірник практичних задач і конкретних ситуацій: Навч. посібник/ С.Ф. Покропивний, Г.О. Швиданенко, О.С. Федонін та ін.; За ред. С.Ф. Покропивного. - Київ: КНЕУ, 2000. - 328с.

14. Економіка підприємства: Навчальний посібник / За загальною редакцією А.А.Шегди. – К.: Знання, 2005. – 431 с.

15. Економіка підприємства: Посібник/ За заг. ред. В.Г. Герасимчука, А.Е. Розенплентера. - Київ: Політехніка, 2003. - 264с.

16. Економіка праці та соціально-трудова відносини: Підручник/ За наук. ред. д.е.н., проф. А.М.Колота. - Київ: КНЕУ, 2009. - 712с.

17. Закон України "Про оплату праці" № 108/95 – ВР від 24 березня 1995 р.

18. Кігель В.Р. Математичні методи ринкової економіки: Навч. посібник -К.: Кондор, 2003.- 152 с.

5. Групування витрат за статтями калькуляції передбачає розподіл їх на:

а) витрати на оплату праці, матеріальні витрати, витрати на соціальне страхування, амортизацію та інші витрати;

б) прямі, загальновиробничі, адміністративні витрати та витрати на збут;

в) витрати на виконання будівельно-монтажних робіт, витрати на устаткування, меблі та інвентар, інші витрати.

ТЕМА 3: Кошторисна вартість та ціна об'єкта будівництва

Кошторисна вартість будівельно-монтажних робіт. Витрати на будівельно-монтажні роботи, собівартість будівельно-монтажних робіт і шляхи її зниження. Система ціноутворення в будівництві. Види інвесторської кошторисної документації, її склад. Порядок складання локальних кошторисів та відомостей ресурсів до них. Складання об'єктних кошторисів. Складання зведених кошторисних розрахунків вартості будівництва. Поняття про ціну на продукцію. Ціноутворення в ринкових умовах на будівельну продукцію.

Тестові завдання до перевірки знань за темою

1. Кошторисна вартість будівництва об'єкта включає:

а) кошторисну вартість будівельно-монтажних робіт, вартість устаткування, меблів та інвентарю, вартість інших робіт і витрат;

б) прямі затрати, загальновиробничі витрати, планові нагромадження або кошторисний прибуток;

в) прямі затрати, вартість устаткування, меблів та інвентарю, вартість інших робіт і витрат.

2. Кошторисна собівартість будівництва об'єкта включає:

а) прямі затрати;

б) прямі затрати, загальновиробничі та наднормативні витрати,

в) прямі затрати, загальновиробничі витрати, планові нагромадження або кошторисний прибуток.

3. Для визначення вартості виконання окремого виду будівельних чи монтажних робіт складають:

а) локальний кошторис;

б) об'єктний кошторис;

в) зведений кошторисний розрахунок.

4. Договірна ціна на будівництво показує:

- а) ціну, яку платить замовник за послуги будівельної організації;
- б) повну вартість об'єктів для замовника;
- в) повну вартість об'єктів для підрядника.

5. Для визначення вартості виконання окремого виду будівельних чи монтажних робіт складають:

- а) локальний кошторис;
- б) об'єктний кошторис;
- в) зведений кошторисний розрахунок.

ТЕМА 4: Бізнес-плани, основа складання

Поняття бізнес-плану і його роль при формуванні проекту будівництва. Основні розділи бізнес – плану будівництва та їх характеристика. Інформаційне забезпечення при складанні бізнес плану. Значення комерційної таємниці при складанні бізнес - плану.

Тестові завдання до перевірки знань за темою

1. Бізнес-план – це:

- а) додаток до проектно-кошторисної документації;
- б) основа для формування проектно-кошторисної документації;
- в) документ, який складається незалежно від проектно-кошторисної документації і не пов'язаний з нею.

2. Метою розробки бізнес-плану є:

- а) проектування системи управління бізнесом у конкретній сфері діяльності;
- б) своєчасне передбачення можливих перешкод і проблем на шляху до успіху організації власного діла;
- в) перевірка життєздатності підприємницької ідеї ще до її практичної реалізації;
- г) всі відповіді вірні.

3. Бізнес-планування є різновидом:

- а) стратегічного планування;
- б) тактичного планування;
- в) оперативного планування.

формули пишуть справа на рівні самої формули в круглих дужках, наприклад: (3.1) (перша формула третього питання).

При написанні звіту необхідно давати посилання на джерела, матеріали або окремі результати, які наводяться в роботі. Такі посилання дають змогу відшукати документи і перевірити достовірність відомостей про цитування документа, дають необхідну інформацію щодо нього, допомагають з'ясувати зміст, мову тексту, обсяг. Посилатися слід на останні видання публікацій. На більш ранні видання можна посилатися лише в тих випадках, коли в них є матеріал, який не включено до останнього видання.

Якщо використовують відомості, матеріали з монографій, оглядових статей, інших джерел з великою кількістю сторінок, в посиланні необхідно точно вказати номери сторінок, ілюстрацій, таблиць, формул з джерела, на яке посилаються.

Посилання в тексті на джерела слід зазначати порядковим номером за переліком посилань, виділеним двома квадратними дужками, наприклад: «... у працях [1—7]...» або «у праці [7, с. 25].»

Завершується звіт списком використаних джерел. Джерела можна розміщувати в списку одним із таких способів: в порядку появи посилань у тексті чи в алфавітному порядку прізвищ перших авторів або заголовків; в хронологічному порядку. Відомості про джерела, які включені до списку, необхідно давати згідно з вимогами державного стандарту з обов'язковим наведенням назв праць.

Загальний обсяг звіту має складати до 15 сторінок.

Виконаний звіт подається викладачу у терміни згідно з графіком навчального процесу, але не пізніше ніж за два тижні до початку сесії.

Оцінюється результат самостійної роботи в межах 10 балів, які враховують якість виконання та оформлення, а також вчасність здачі роботи на перевірку.

Рекомендована література

Базова

1. Правила складання кошторисної документації і визначення базової і розрахункової кошторисної вартості будівництва (ДБН IV - 16-98);

2. Рогожин М.П., Гойко А.Ф. Економіка будівництва: підручник К.: Кондор, 2003. - 389 с.

Звіт про самостійну роботу складається у вигляді реферату, в якому вказується питання, розкривається його зміст із обов'язковим посиланням на використані джерела інформації.

Звіт може оформлятися як рукописно так і за допомогою комп'ютера. При оформленні за допомогою комп'ютера звіт друкують на одній сторінці аркуша білого паперу формату А4 (210x297 мм) через 1,5 міжрядкових інтервали, шрифтом 12-14пт (при друці на комп'ютері використовують як правило кириличні шрифти Times New Roman чи Arial).

Текст роботи необхідно оформляти, залишаючи поля зліва 25 мм, справа — 15 мм, зверху — 20 мм, знизу — 20 мм.

Першою сторінкою звіту є титульний аркуш, який включають до загальної нумерації. На титульному аркуші номер сторінки не ставлять, на наступних сторінках номер проставляють у правому верхньому куті сторінки без крапки в кінці. Наступною сторінкою є зміст, в якому вказується перелік розглянутих питань із обов'язковим зазначенням номерів сторінок, на яких розміщено відповідні питання. Основна частина звіту – це коротке відображення розглянутих питань. Питання нумеруються арабськими цифрами і виносяться в зміст.

Ілюстрації (фотографії, креслення, схеми, графіки, карти) і таблиці, які наводяться в звіті, необхідно подавати в роботі безпосередньо після тексту, де вони згадані вперше, або на наступній сторінці. Ілюстрації позначають словом «Рис.» і нумерують послідовно в межах розглянутого питання. Таблиці нумерують послідовно в межах розглянутого питання. В правому верхньому куті над відповідним заголовком таблиці розміщують напис «Таблиця» із зазначенням її номера. Номер таблиці має складатися з номеру питання і порядкового номера таблиці, між якими ставиться крапка, наприклад, «Таблиця 1.2» (друга таблиця першого питання). При переносі частини таблиці на другий аркуш (сторінку) слово «Таблиця» і номер її вказують один раз справа над першою частиною таблиці, над перенесеними частинами пишуть слова «Продовження табл.» і вказують номер, наприклад: «Продовження табл. 1.2».

Формули (якщо їх більше однієї) нумерують у межах питання. Номер формули складається з номера питання і порядкового номера формули в межах даного питання, між якими ставлять крапку. Номер

- а) для виробництва, будівництва, торгівлі, послуг;
- б) інвестиційного проекту, комерційної ідеї, організації, структурного підрозділу;
- в) традиційні та принципово нові.

5. З переліченого не відноситься до розділів бізнес-плану:

- а) резюме;
- б) стратегія маркетингу та оцінка ринкової кон'юнктури;
- в) оцінка ефективності використання потенціалу;
- г) оцінка економічної та комерційної ефективності проекту.

Змістовий модуль 2

Економіка архітектурного проектування

ТЕМА 5: Техніко-економічні показники в діяльності проектної організації

Потенціал проектної організації, його склад та ефективність використання. Прибуток проектної організації: порядок його утворення та розподілу. Рентабельність виконання проектних робіт і шляхи її підвищення.

Порядок техніко-економічного обґрунтування проекту та особливості його проведення для різних об'єктів будівництва. Склад техніко-економічних показників для різних типів будівель і споруд.

Тестові завдання до перевірки знань за темою

1. Прибуток, який розраховується як різниця між чистим доходом від реалізації продукції і собівартістю реалізованої продукції, є:

- а) валовим;
- б) чистим;
- в) прибутком до оподаткування.

2. До складу основних виробничих фондів підприємства включають такі матеріально-речові елементи:

- а) будівлі, споруди, передавальні пристрої, транспортні засоби;

- б) будівлі, споруди, передавальні пристрої, машини та обладнання (в тому числі силові машини та обладнання, лабораторне обладнання, вимірювальні та регулюючі прилади, обчислювальна техніка), незавершене виробництво, інструменти та знаряддя, транспортні засоби;
- в) будівлі, споруди, передавальні пристрої, транспортні засоби, запаси сировини та матеріалів.

3. Рентабельність – це:

- а) абсолютний показник ефективності діяльності підприємства;
- б) відносний показник ефективності діяльності підприємства;
- в) чистий прибуток підприємства;
- показник доходу підприємства.

4. Прямий метод розрахунку продуктивності праці передбачає розрахунок:

- а) виробітку у натуральному вираженні;
- б) трудомісткості у натуральному вираженні;
- в) трудомісткості у вартісному вираженні.

5. Прискорення оборотності оборотних засобів сприяє:

- а) удосконаленню структури оборотних засобів;
- б) збільшенню суми нормованих оборотних засобів для такого самого обсягу продукції;
- в) збільшенню випуску продукції при такій самій сумі нормованих оборотних засобів;
- г) підвищенню фондівіддачі.

ТЕМА 6: Принципи економічності будівель і споруд

Поняття економічності будівель і споруд та критерії її оцінки. Класифікація будівель і споруд в залежності від призначення. Вимоги щодо економічності будівель і споруд в залежності від призначення. Поняття проектної потужності та особливості її оцінки. Шляхи та методи виявлення резервів зниження вартості проекту.

Тестові завдання до перевірки знань за темою

1. Залежно від призначення будівлі і споруди поділяються на :
- а) виробничі і невиробничі;
- б) житлові та цивільні;

1	2	3	4
3	Кошторисна вартість та ціна об'єкта будівництва	Поняття тендерів та їх роль у встановленні ціни на продукцію будівництва	1
4	Бізнес-плани, основа складання	Особливості врахування ризиків при визначенні кошторисної вартості будівництва об'єкту	1
5	Техніко-економічні показники в діяльності проектної організації	Особливості оцінки ринкового потенціалу проектної організації	1
		Суть інвестиційної привабливості об'єктів будівництва	1
6	Принципи економічності будівель і споруд	Методи оцінки економічності будівель і споруд	1
7	Вартісні показники і методи вартісної оцінки проектних рішень	Методи аналізу вартісних показників проектних рішень	1
8	Проблеми ринкових відносин у проектуванні і виробництві будівельної продукції	Особливості оцінки конкурентоспроможності проектних організацій	1
		Методичні підходи до оцінки ринкової вартості проектних організацій	1
Всього			10

5. Ціна контракту при проведенні тендерів (за інших рівних умов):

- а) прямо пропорційна кількості учасників;
- б) обернено пропорційна кількості учасників;
- в) не залежить від кількості учасників.

МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ ДО ВИКОНАННЯ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ

Для забезпечення ефективного засвоєння теоретичного матеріалу та практичних навичок студент повинен доповнювати аудиторну роботу з викладачем самостійним вивченням окремих аспектів навчальної дисципліни. Самостійна робота студентів передбачає по-перше, підготовку до аудиторних занять, яка включає в себе вивчення теоретичного матеріалу та повторення методів розв'язання практичних задач, по-друге, вона включає підготовку до контрольних заходів і, по-третє, самостійне поглиблене вивчення окремих питань з економіки будівництва. Співвідношення кількості аудиторних занять та самостійної роботи з дисципліни «Основи економіки будівництва» для студентів напряму підготовки «Архітектура» становить 50% на 50%.

Для поглиблення знань з окремих питань навчальної дисципліни студент повинен самостійно опрацювати низку літературних джерел та відобразити результати своїх вишукувань у вигляді сформованої письмової роботи.

Теми та питання до самостійної роботи

№ з/п	Назва теми	Питання для самостійного опрацювання	Кількість годин
1	2	3	4
1	Процес будівельного виробництва: його мета, учасники та етапи	Галузь будівництва, її місце та роль у народногосподарському комплексі України	1
2	Визначення кошторисної вартості проектно-вишукувальних робіт та встановлення джерел їх фінансування	Поняття про іпотеку та її роль у фінансовому забезпеченні процесу проектування та будівництва об'єктів	1

- в) промислові та сільськогосподарські;
- г) всі відповіді вірні.

2. Вимоги, які висувають до будівель і споруд під час їхнього використання і обслуговування, називають:

- а) економічними;
- б) експлуатаційними;
- в) технічними;
- г) функціональними.

3. Вимоги щодо відповідності процесів, які протікають у будівлях чи спорудах, їхнім призначенням називають:

- а) економічними;
- б) експлуатаційними;
- в) технічними;
- г) функціональними.

4. Вимоги, що характеризують будівлі і споруди за відповідністю кошторисній вартості, трудовитратам, матеріаломісткістю, терміну будівництва і таке інше, називають:

- а) економічними;
- б) експлуатаційними;
- в) технічними;
- г) функціональними.

5. Проектна потужність – це:

- а) передбачений проектом максимально можливий випуск продукції необхідної якості за номенклатурою, передбаченою на запланований період при повному використанні устаткування і виробничих площ;
- б) передбачений планом випуск продукції необхідної якості за номенклатурою, передбаченою на запланований період при повному використанні устаткування і виробничих площ;
- в) всі відповіді вірні.

ТЕМА 7: Вартісні показники і методи вартісної оцінки проектних рішень

Методи визначення економічної ефективності проектних рішень. Капітальні вкладення і їх призначення. Техніко-економічне обґрунтування капітальних вкладень у будівництво, його суть та значення. Методика визначення загальної (абсолютної) економічної

ефективності капітальних вкладень. Показники загальної (абсолютної) економічної ефективності. Методика визначення порівняльної економічної ефективності капітальних вкладень, її показники. Показники ефективності в проектному аналізі.

Тестові завдання до перевірки знань за темою

1. Які з показників не відносяться до оцінки ефективності капіталовкладень?

- коефіцієнт економічної ефективності та строк окупності капітальних витрат;
- показник зведених витрат;
- приріст виробничої потужності та собівартість продукції;
- чиста поточна вартість інвестицій.

2. Інвестиційні проекти ухвалюють за умов, коли індекс прибутковості інвестицій:

- менша нуля;
- більша нуля;
- дорівнює нулю;
- більша одиниці;
- менша одиниці.

3. З двох інвестиційних проектів кращим вважаються той, для якого приведені затрати:

- менші;
- більші;
- від'ємні.

4. Період окупності інвестицій характеризує:

- ступінь покриття зобов'язань підприємства за рахунок активів;
- термін, за який інвестиції повністю окупаються;
- рівень доходності інвестицій.

5. Коефіцієнт економічної ефективності капітальних вкладень обчислюється шляхом...

- відношення обсягів реалізованої продукції до суми капітальних витрат;
- відношення прибутку до суми капітальних вкладень;
- відношенням продуктивності праці до суми капітальних витрат.

ТЕМА 8: Проблеми ринкових відносин у проектуванні і виробництві будівельної продукції

Ринок будівельної продукції та його учасники, особливості взаємодії між ними. Конкуренція на ринку будівельної продукції, її види та способи набуття конкурентних переваг. Проблеми фінансових взаємин між учасниками процесу проектування, виготовлення та реалізації будівельної продукції та способи їх розв'язання. Методи та способи державного регулювання в сфері проектування та будівництва.

Тестові завдання до перевірки знань за темою

1. Тип конкуренції, який полягає в урахуванні інноваційних змін у виробництві й у спробі випередити своїх суперників за модернізацією виробництва чи проекту, називається:

- креативний;
- приспосовницький;
- забезпечувальний.

2. Суми, які нараховуються підприємству чи організації від покупців за товари або послуги, продані в кредит, являють собою:

- кредиторську заборгованість;
- дебіторську заборгованість;
- поточну заборгованість.

3. До загальнодержавних обов'язкових прямих податків, які мають сплачувати проектні та будівельні організації, відносять:

- ПДВ, акцизний та митний збір;
- податок з прибутку, плату за землю, податок на нерухомість, податок з власників транспортних засобів;
- збір на обов'язкове соціальне страхування, збір за спеціальне використання природних ресурсів рентні збори.

4. Нецінова конкуренція на ринку будівельної продукції передбачає:

- надання продукції якісно нових властивостей;
- вдосконалення проектування будівельної продукції в бік зниження затратомісності;
- участь проектних організацій у тендерах.